ÜZEMELTETÉSI KÖLTSÉGBECSLÉS
a Tiszaugi Holt-Tisza szakaszra

1. Általános üzemeltetési elvek:

Egy horgászvíz üzemeltetése, melynek a Magyar Államot megillető halgazdálkodási joga földtulajdonosi alapon került a jog gyakorlójához négy fő elemből tevődik össze, úgymint tervszerű és okszerű halgazdálkodás, halvédelem, területkarbantartás és az adminisztratív feladatok elvégzése.

A halgazdálkodás magában foglalja a haltelepítések megvalósítását, elhullás esetén a hullák szakszerű összegyűjtését vagy összegyűjtetését és elhelyezését, azaz megsemmisítését, a vízkormányzást, az adott terület vízjogi üzemeltetési engedélyében előírtak szerint a vízszint csökkentését és emelését az előírt időszakokban, a halak és a környezet számára ideális vagy ahhoz közelítő vízminőség folyamatos biztosítását és a vízinövényzet karbantartását.

A halvédelem során biztosítani kell a vízterületen lévő halállomány megőrzését, a halfogási tevékenység jogszerűségének ellenőrzését mind a nappali, mind pedig az éjszakai időszakban a terület körbejárhatóságától és nagyságától függően mind a parton, mind pedig a vízen. A halvédelem részét képezi általában a telepítések során a telepítésre szánt állomány ellenőrzése mind a vásárlás (mérlegelés), mind pedig a telepítés helyén.

A terület karbantartása általában a fűnyírásra és a horgászok által keletkezett szemét szükségszerinti összegyűjtésére és elszállítására terjed ki.

Az adminisztráció alatt a jegykiadást, esetleg a bizományosokkal történő megegyezést és elszámolást kell érteni, saját jegyértékesítés esetén biztosítani kell a forgalmazást a hét meghatározott napjain és időszakában. Elő kell állítani a különböző területi jegyeket, úgymint éves felnőtt, kedvezményezett (65 év feletti és 1 botos), ifjúsági, gyermek, 24-, 48-, 72 órás vagy heti jegyek és ezek esetében is felnőtt, kedvezményezett (65 év feletti és 1 botos), ifjúsági, gyermek és igény esetén sport jegy, amellyel hal nem tartható meg. Gondoskodni kell a HORINFO rendszerbe történő jegy felvitelről, az on-line jegyváltás lehetőségének biztosításáról. A jegyek érvényességi idejének lejárta után a fogási naplókat össze kell gyűjteni, az abban szereplő hal tételeket összesíteni, stb. El kell készíteni a terület helyi horgászrendjét, a halgazdálkodási tervet, melyet a NÉBIH-el jóvá kell hagyatni. Könyvelési, számviteli feladatokat kell elvégezni a jegyforgalmazás bevételei után és el kell készíteni a NAV felé a szükséges beszámolókat, mérleget és adóbevallásokat. Gondoskodni kell a Magyar Állam felé a haszonbérleti díj megfizetéséről. El kell végezni az egyes haltelepítések bejelentését a MOHOSZ és a NÉBIH felé előzetes és realizációs adatlapok kitöltésével elektronikus úton.

A Tiszaugi Holt-Tisza területe a nyilvántartások szerint 53 ha, amely önmagában már meghatároz bizonyos kötelezettségeket, illetve ismereteim szerint a holtágon a téli időszakra le kell csökkenteni a vízszintet, majd tavasszal újra kell azt tölteni a Tiszából az érvényes vízjogi

üzemeltetési engedélyben foglaltak szerint. Halászati felsőfokú végzettséggel rendelkező szakembert csak 200 ha fölött kell foglalkoztatni.

2. Várható költségek

2.1.Halgazdálkodás

2.1.1. A haltelepítés költségei

Manapság versenyben a magánkézben lévő bérhorgász tavakkal az ilyen holtágakba legalább 250 kg/ha halsűrűséget kell fenntartani, mivel a magantulajdonban lévő bérhorgász tavak esetében nem ritka az 500 de az 1.000 kg/ha-os halsűrűség sem. A halak faji szerkezetét is biztosítani kell, ezért a holtágakba általában éves rendszerességgel kell kijuttatni pontyot, süllőt, csukát és keszegféléket. Az éves fajlagos telepítendő hal mennyisége cca 120 kg/ha, melynek költsége a következők szerint alakul:

Halfaj	Korosztály	Népesítési arány (%)	Szükséges mennyiség (kg)	2022 őszi egységár (Ft/kg)	Nettó érték (Ft)	ÁFA (5 %)	Bruttó érték (Ft)
Ponty	kétnyaras	20	1 272	1 600	2 035 200	101 760	2 136 960
	oiaci	66	4 198	1 450	6 086 520	304 326	6 390 846
Süllő	I-II nyaras	2	127	4 950	629 640	31 482	661 122
Csuka	I-II nyaras	2	127	3 950	502 440	25 122	527 562
Keszeg	vegyes	10	636	1 150	731 400	36 570	767 970
Összesen:		**100**	**6 360**	**--**	**9 985 200**	**499 260**	**10 484 460**

A halak egységára a MOHOSZ-MAHAL által meghatározott 2022. év őszi halárak.

2.1.2. Vízkezelés

A holtág minimális vízminőségét mindig biztosítani kell annak érdekében, hogy ne álljon elő tömeges halpusztulás, illetve, hogy a fogási lehetőségek biztosítottak legyenek, mivel megfelelő fogási eredmények nélkül a területi jegyforgalmazás visszaeshet. Legtöbb problémát a nyári időszakban az ilyen holtágak esetében az algavirágzás vagy algás eutrofizáció szokta okozni, amely ellen klórmeszes kezeléssel lehet védekezni. A kijuttatandó mennyiség minimálisan 10 kg/ha, azaz 530 kg legalább 2 alkalommal nyaranta, ami 1.060 kg klórmész beszerzését teszi szükségessé. A klórmeszet 25 kg-os zsákokban árulják, így 43 zsákra lesz szükség. A klórmész jelenlegi ára 19.195 Ft/zsák, így a tejes költség **825.385 Ft.**

2.1.3. Az üzemi vízszint biztosítása

A Tisza kedvező vízállása esetén a holtág gravitációsan leüríthető és feltölthető, ezért ennek ilyenkor nincs külön költsége, mivel a halőrök munkájuk során kezelhetik a vízszint szabályozó műtárgyakat. Azokban az években viszont, amikor a Tisza vízállása alacsony a vizet tavasszal csak szivattyúzással lehet beemelni a holtágba, aminek közel **6 millió forintos szivattyúzási költsége van**.

2.1.4. A vízinövényzet karbantartása

Szerencsére a holtágban nincs jelentős állományú submerz vízinövény, így a hínárvágás költségével nem kell számolni. A megfelelő vízminőség biztosítása érdekében azonban minden évben ajánlott az elszáradt nád levágása. Amennyiben a területen található nádasok nagy területen található sűrű, vastag szárú és magasra növő egyedekből állnak, akkor nádvágó brigádokkal, magáért a nád anyagért elvégeztethető a feladat. Ellenkező esetben viszont a nádvágásról a halgazdálkodási jog gyakorlójának kell gondoskodni, amelynek költsége **1.524.000 Ft** körüli főleg abban az esetben, ha a holtágon a tél folyamán nem képződik elég vastag jég ahhoz, hogy a nádas a víz felől is megközelíthető legyen.

2.2.Halvédelem

2.2.1. Halőrzés

A 133/2013. (XII. 29.) VM rendelet a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról 42 § (3) a. 50-100 ha közötti vízterületeken minimum 2 fő vizsgázott főállású hivatásos halőrt kell alkalmazni.
Két főállású halőr alkalmazásának bér és járulék költsége 226.000 Ft/hó/fő (200.000 Ft bruttó bér és 26.000 Ft szociális hozzájárulás), azaz 452.000 Ft/hó ami **5.424.000 Ft**/év éjszakai és hétvégi munkavégzésre járó pótlékkal nem számolva. Megjegyzem, hogy jelenleg a horgászegyesületek és szövetségek jelentős bérproblémával küzdenek, mert a meghirdetett 400-500 ezer foritos havi bruttó bér a határvadászok toborzása esetében vonzó lett számukra.

2.2.2. A parton és vízen történő halőri ellenőrzés anyagköltsége

Mivel a holtág partjának jelentős része magántulajdon, beépített és stégekkel ellátott nyaralókból áll, a horgászok és a fogott hal ellenőrzése csak a víz felől, csónakból valósítható meg, míg a parti horgászok ellenőrzéséhez gépjárműre van szükség, illetve ez a gépjármű szolgál arra a célra is, hogy a halőrök halvásárlaskor az érékesítés helyén ellenőrizzék a mérlegelést, és a szállítás folyamatát, valamint a hal maradéktalan leengedését.
A csónakmotor használat költségét havi 50.000 Ft, míg a gépjármű használat átlagos havi költsége 150.00 Ft, ami a téli időszakban elsősorban a csónakmotor esetében alacsonyabb, míg a nyári horgász szezonban magasabb összeg.
Éves szinten a csónakmotor költsége, ideértve a javítási, vizsgáztatási költségeket is **600.710 Ft/év**, míg a gépjármű fenntartás és használat **1.800.860 Ft/év**.

2.2.3. A halőrök felszerelése

A halőröknek az eredményes munkavégzéshez és saját személyes biztonságuk megteremtéséhez különböző felszerelésekre van szükségük. A mai on-line jegyes rendszerben az Internet képes mobiltelefon elengedhetetlen, amely egyben a rendőrség riasztására is szolgál komolyabb esetekben. Kell nekik egyenruha téli, nyári, gáz spray, távcső és az éjszakai munkavégzéshez legalább egy darab éjellátó készülék és zseblámpák.

Véleményem szerint egy halőr felszerelésének és munkába állításának költsége 1 millió forint, míg az éves fenntartásuk (védőruha, eszköz csere, javítás) cca 600.075 Ft, azaz 2 halőr esetében ez **1.200.150 Ft/év**.

2.3 Területkarbantartás

Ez két dolgot foglal magában, egyrészről a szabad, önkormányzati területeken a fűnyírást (melyet a halőrök is elvégezhetnek, ezért erre külön munkabért nem számolok) és az összegyűlt szemét elszállítását.
A fűnyírás, mint feladat csak a nyári hónapokban jelentkezik, de akkor hetente, melynek üzemanyag költsége cca havi 25.000 Ft, plusz javítás és karbantartás, így cca 38.100 Ft, ami 5 hónapra (májustól októberig) **190.500 Ft.** A hasznosítónak haszonbérlet szerinti szerződéses kötelessége a terület karbantartása és tisztántartása.
A szemétgyűjtés és szállítás szintén szezonális feladat, melynek havi költsége cca 50.800 Ft, így az 5 hónap alatt ez további **254.000 Ft** költséget eredményez.

2.3.Adminisztrációs költségek

Attól függően, hogy az önkormányzat saját adócsoportja mit tud ebből elvégezni, a nyilvántartási, bizományosi, stb. költségek további havi 30.000 Ft + ÁFA körül vannak (mint egy könyvelő iroda esetében a havi könyvelés díja a vállalkozások felé), így éves szinten ez cca **482.600 Ft.**
Ide tartozik a Magyar Államnak fizetendő haszonbérleti díj is, amely holtágak esetén 2.000 Ft/ha/év, azaz a Tiszaugi Holt-Tisza esetében ez évi **106.000 Ft.**

3. Költségek összesítése

Az összesített költségek a következők:

Költségnem	Nettó (Ft)	ÁFA (Ft)	Bruttó (Ft)
Haltelepítés	9 985 200	499 260	10 484 460
Klórmész	649 909	175 476	825 385
Nádvágás	1 200 000	324 000	1 524 000
Halőri munkabér+járulé	-	-	5 424 000
Csónakmotor üzemeltetés	473 000	127 710	600 710
Gépjármű használat	1 418 000	382 860	1 800 860
Halőri eszközök, ruházat	945 000	255 150	1 200 150
Fűnyírás	150 000	40 500	190 500
Szemétgyűjtés és szállítás	200 000	54 000	254 000
Adminisztráció	380 000	102 600	482 600
Haszonbérlet	-	-	106 000
Összesen:	**15 401 109**	**1 961 556**	**22 892 665**

Amennyiben az önkormányzat az ÁFA visszaigénylésére jogosult, abban az esetben nettó 15.401.139 Ft + 5.424.000 Ft munkabér + 106.000 Ft haszonbérleti díj = 20.931.109 Ft az éves üzemeltetési költség.
Természetesen lehetnek olyan tételek, melyeket most nem vettem figyelembe, melyek az önkormányzati üzemeltetésből adódóan pótlólagosan jelentkeznek.

4. Bevételek és jövedelem

Évekkel ezelőtt az értékesített éves területi jegyek darabszáma 350, míg a napijegyek száma 1.000 db volt, amely mára az országos 37,5 %-os horgászlétszám bővüléssel évi 480 db éves és 1.400 db napijegy lehet. Az éves jegy egységára 39.000 Ft míg a napijegy 3.500 Ft-ba kerül. Ennek megfelelően a bevétel éves területi jegyből 18.720.000 Ft, míg napijegyből 4.900.000 Ft, összesen 23.620.000 Ft, ami a bruttó költségre vetítve 727.335 Ft-os jövedelmet, a nettó költségre vetítve pedig 2.688.891 Ft-os jövedelmet eredményez.

Ismereteim szerint az elmúlt 5 évből 3 évben kellett szivattyúzni vizet a holtágba a tavaszi feltöltés során, ami összesen 18 millió forintos pótlólagos költséget jelentett. Ez az 5 év átlagában 3.600.000 Ft volt évente. Ezt is figyelembe véve bruttó elszámolás esetén az eredmény már veszteséges, ami **-2.872.665 Ft** negatívumot jelent, míg nettó elszámolás esetén ugyanez az érték **-911.109 Ft.**

Megjegyzem, hogy önkormányzati üzemeltetésben lévő vízterületek esetében problémamentes esetekről csak azoknak a vízterületeknek a köréből vannak ismereteim, melyeket a helyi önkormányzat a település lakóinak jóléte érdekében üzemeltet, de ezeken nincs jövedelem, csak költség, jó esetben null szaldósak.

Békésszentandrás, 2022. október 1.

Dr. Gorda Sándor
AM szakértő (33932/1/2007)
(PE/FE/00579-2/2022)
okleveles halászati szakmérnök